

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De alia historia eiusdem d[omi]nice euangelii Sermo primus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

de actū: sed ostensione virtutis q̄ later in eo cui dat p̄ceptū. sic i p̄cepto facto abrae de imolatioe filij. Un̄ d̄r ei d̄ns. Nūc cog noui. i. re et alios cogscere feci: q̄ timeas d̄nm. In tertio aut̄ de vult actū: vt parz Ero. xx. p̄ totū. **S**c̄da est instructio tenē de humiliatioe. cū d̄r: Sed vade z onde te sacerdoti. Q̄d ei iniūrit p̄pter triplicē rōnem. Prima: q̄ nō debebat fm̄ legē restitui ad cōem hirationē hoim: nisi p̄us p̄ sacerdotz iudiciū mūdā? eē demonstrare. Sc̄da: vt d̄ns sacerdotibz deferēs honore: n̄ videret eoz gl̄iam rape: vt videret exhibēdā esse sacerdotibz reuerentiā. **T**ertiatia: vt videret q̄ etiā q̄s p̄ contritiōez sanar̄ esset a pctō: tñ teneret ondere se sacerdoti p̄ p̄fessionē. De q̄ p̄fessionē nota re debem? tres p̄fessiones in illis verbis: Hade onde te. P̄ia est q̄ sit volūtatia: id̄ d̄r. vade: nec tract? nec coact?. Secūda ē q̄ sit nudat̄ apra: id̄ d̄r: ostende. s. pctā tua sine excusatioe aut p̄boz palliatioe. Tertia q̄ sit pura: id̄ d̄r: te. z non alios: p̄ illos q̄ alioz pctā recitat. **T**ertiatia est instructio faciēde oblatōis. cū dicit̄ Et offer mun? tuū qd̄ p̄cepit moyses zc. Chrys. Nō sic intellige q̄ moyses p̄cepit i testimoniu illis. sed vade tu offer in testimoniu illis. **D**ozalr̄ Lōrrit? z p̄fessus oz offerre mun? i. sacrificiū laudis odare gloria deo. De oibz em̄ opibz n̄fis deus vult vt habeam? totū meritū: z p̄xim? habeat bonū exemplū. sed ip̄e de? vult h̄re gl̄iam et laudē. Tria em̄ sibi reseruauit. Gl̄iam/ Gl̄indictā. et iudiciū p̄tate. Gl̄iam auferre volūt vaniglozi. Gl̄indictā supbi z iracundi. iudiciū temerarij z p̄suprioz q̄ de alioz occulte iudicant. In oibz q̄ debem? dare gl̄iam deo. Un̄ cuz p̄cepisset leproso vt taceret de sua curatione: tñ egressus dif famabat. i. diuulgabat: vt h̄z Bar. i. Nā ex eo q̄ h̄o fugit gl̄iam/ adq̄nt eā. Bern. Hoc solū h̄z gl̄ia mūdi gl̄iosum q̄ insequētes se fugit z fugientes insequit. Et iō cōparat vmbre: quā si secut? fuerz nō appret h̄edes: et si p̄currerz n̄ effugies. **E**xemplū de laude fugiēda in vitaspa. Quidā senex di. Qui ab hoibz amplū honorat nō p̄uū damnu aie patit. Qui p̄o ab hoibz penit? non honorat: gl̄iam a deo accipiet. **I**re d̄r. Sicut thelaurus manifest? minuitur.

Ita virt? depit publicata. Nam sicut cera soluit a facie ignis: ita z aia p̄ laudē resoluta perit ab intēctioe sua. Et Gre. Quis quis ideo semiat vt laudis vel mūeris h̄mercedē recipiat: p̄culdubio eterna mercede se puat.

Pro tertio. Aud. zc. Notate quante sint date vobis instructiōes vt a lepra mūdeminī z in futuro p̄seruemi. Sz et sicut dicunt iura: nō sufficit diu fuisse in scholis: sed laudabilr̄ vixisse inq̄rendum est. xij. q. ij. Epi. in fi. ar. L. d̄ bis q̄ veniā etatis impetrauerūt. l. ij. Done casum siue exēplū et expone. Ideo Ro. ij. Nō auditores legi: sed factores iustificabunt. Aut si vis sic dicas. Aud. de curatione leprosi in qua patet q̄ sit diligens medicus n̄ in emendatione amiaz. Et notate qd̄ lex p̄dic Euentus mortz medico q̄ diligens fuerit imputari n̄ oz. ff. de of. p. illicitas. §. Sicuti. Et sufficient diligentiā adhibuit quā p̄o. xvij. di. vl. Expone q̄ de leproso mūdato cui degit medic? antidotū p̄seruari/ unum a recitatio: q̄ tñ vt p̄cepit Quia Gre cdiuatis nō medico: sed egro est impudāda. Expone z applica Notādo illd̄ Eia. xxij. Ue q̄ sp̄is: nōne z ip̄e sp̄neris.

De alia historia eiusdem d̄nice euangelij **S**ermo primus.

Vide et sicut **V**credidisti fiat tibi. Matth. viij. Noli vinci a malo: sed vince in bono malo. In bono fidei vincat malū tentatōis z tribulatiois. Triplr̄ aut̄ vincat in bono malū. s. Per viā exēplatiue euidētie Per viā toleratiue paciētie. Per viā satisfactiue iusticie. **P**rio mō qn̄ p̄mi malū trahim? ad bonitatem v̄ro bono exēpl. i. Pe. ij. Couersatiōem viāz infēres h̄ntes bonā. **S**c̄do mō qn̄ ex malo pene p̄ paciētiā augem? meritū. Lu. xij. In patientia viā possidebit? aias vestras. **T**ertio mō ex ip̄o malo pene soluit? pctā nas pctōz. Tob. ij. In tpe tribulationis pctā dimitt? **H**ade zc. **P**ro p̄mo. An fidei possit subesse falsum? Q. sic. Fidei subest cōtingēs: z cōtingens potest esse falsum. **C**ontra.

De alia historia eiusdem

Ali^o est soli fides in via cui^o est visio i p^{ri}ta: sed visio in p^{ri}ta nō pōt subesse falsū: gr^o go nec fidei in via. Rūdet Bon. i. iij. dist. xxiij. Cū habit^o fidei ipaz mentē illumi^o nel ad assentiēdū p^{ri}ati ep^usate fz illustra^o tione dīne p^{ri}ciēz. Sine p^{ri}te nō possit subeē falsū necesse ē dicere q^o negz fidei p^{ri} subeē se falsū. dīna p^{ri}ciētia ex se nō dependet z certissime cogit nō solū ea q^o ventura sūt necessaria: sed etiā p^{ri}ngentia. Un^o est de eo q^o p^{ri}ciētia p^{ri}cedi possit q^o possibile sit ipm nō euenire i se z absolute: nō tñ est cō/ possibile cū p^{ri}siōe: qz hec duo nō possūt sil stare: deū p^{ri}videre vñz z euenire opposi^o tū. Et p^{ri} hūc modū q^ouis creditū p^{ri}ngēs i se possit nō euenire: hec tñ duo nō possūt sil stare q^o sit creditūz q^o nō eueniat. Pro fir. d. nō est sile de cognitiōe p^{ri}ngentiaz habita p^{ri} viā hūānā z p^{ri} reuelationē diuī/ nā. P^{ri}a est dupla z plerūqz sibi subest fal^o sū. Un^o apud phos opinio z fides huma^o nit^o habita ē dupla noticiā cū formidie d^o opposito: fz fides a deo habita est noticiā certa sine formidine d^o oppositō: qz de^o pa^o lā oia videt etiā futura. Poeta P^{ri}phil^o. Sol^o est p^{ri}riū scire futura dei. Cum q^o q^o rit An fidei. Die rñ. Ex q^o p^{ri}clude q^ostabil^o sit fides n^{ra}. Un^o et p^{ri} fidei stabilitatē q^o p^{ri} scutū fortissimū possim^o repellere oia te^o la tribulationū z tentationū Ep^o. vj. In oib^o sumētes scutū fidei in q^o possitis o. re. ne. extinguere. Sz heu mlti hnt fidē sopi^o tā: qz p^{ri}utē fidei minime p^{ri}siderant. B^{ri}er. Putasne filiū dei reputat ill^o p^{ri} q^o ille ē q^o nec ipsi^o terret cōminat^o ab^o nec allicit p^{ri}missionib^o: nec p^{ri}cept^o d^otempat: nec p^{ri}st^o lijs adq^oesat. Certe si duras ch^{ri} cōmina^o tiones attenderēt hoies nō essent luxurio^o si: nec auar^o: nec fraudulent^o zc. Per fidem itaqz viūā fit distinctio fidelitū ab infideli bus. Figura B^{ri}er. vij. Facta ē lux z vi^o dit luce q^o esset bona z diuisit lucē t^{ri}ene/ bus. Spūal^o lux ē fides q^o diuidit bonos a mal^o quā de^o videt. i. acceptat zc. Heb. xj. Sine fide ipossibile est placere deo.

Pro scdo. De scda historia posita in euāg. s. de paralytici curatioe vbi sūt tria cōsideranda.

Primū est centurionis affectuosa sup^o plicatio.

Scōm ē supplicatiōis p^{ri}uosa p^{ri}ditio.

Tertium est conditionis gratiosa ap^o probatio.

Hic d^o p^{ri}mo: q^o est centurionis affectuo^o sa supplicatio. Et accessit centurio rogās et d^o cēs. D^o ne puer me^o iacet i domo para^o lytic^o z male torquet. Orig. Accessit alie^o nigena gnatio ne: sed domestic^o corde: alle^o nus natioe sed p^{ri}im^o fide. Qm aut genti^o lis nō est ausus accedere ad ipm: seipm re^o putans indignū p^{ri}tia ch^{ri}. fz sic d^o Luē. vij. Visit p^{ri}mo feniores iudeoz, rogans p^o eos d. D^o ne i an^o p^{ri}ate ē mors z vita. puer me^o: quē curialit loq^ons vocat puer suū: ab erate z familiaritate pot^o q^o a p^{ri}ditōe. P^{ri} supbos q^o dedignant famulos: iacet i do^o mo paralytic^o. P^{ri} inhumanos d^onos q^o d^o do^o mo sups expellunt suos infirmos: z male torquet. i. grauit. Ch^{ri}st^o. Infirmitatē rau^o tūmodo exponit: sed remediū sanitatis in manu misericōdie eius reliq^ot. In p^{ri}dictis aut^o p^{ri}b^ois centurionis dant^o itelligi tres miserie peccatric^o aie q^o p^{ri} puer paralyticū figuran^o tur. Que q^odem miserie compellere debēt ad supplicandū affectuose.

Priā miseria ruinosē deiectionis.

Scōdā ē miseria dānosē puatiōnis

Tertia est p^{ri}uatiōse afflictionis.

Prima zc. Lum di. iacet. Ania em^o peccat^o trit iacet deorsum deiecta a sublimi statu gratie z naturalis dignitatis Hierem. iij. Leua oculos tu. in directū z vide vbi pro^o strata sis. et Apo. ij. Demor esto vbi ex^o cideris z age penitentiā zc. Scōdā ē mis^o seria dānosē puatiōis q^o est p^{ri}uatiō facul^o tat^o merēdi. Et notat cū d^o palytic^o. Sic eni palytic^o mouere se nō potest: sic ania ia^o cens in peccato seipam mouere nō potest ad opus meritorū: imo etiam si quod me^o ritū antea habuerit p^{ri} pctm amittit. Apo. ij. Refcis quia miser es: z miserabil^o: pau^o per: cecus: et nudus. Tertia zc. cū dial^o z male torquet. Reuera male torquet pec^o cator p^{ri}ter vernē p^{ri}scientie q^o pungit. Au^o gustin^o. Iussisti d^one z ita est vt sibip^o pe^o na sit omnis inordinatus anim^o. Et alio etiā torq^otur pctō: dū anxius sit quō adq^o rat: honores: diuitias mūdi oblectamēta corp^ois. Torquet inf^osp^oera p^{ri} curā sup^ostūā z inf^o aduersa p^{ri} ipatentiā. Itē male torq^ot q^o p^{ri}derat turpitudinē vicioz i q^o iacet z penas ifernales i q^o oportebit eū pct^o

petuo subiacere: nisi penam faciat. Et tñ
 mlti, miseri pctores pñiaz fugiūt Audi zc.
 o pctō: hñs palytica aniam roga scōs vt
 pte intercedat. Et clama cū ceturione di.
 Dñe puer me iacet in domo palyticæ.
 Et certe rñdebit dñs qd z ceturioni di.
 Ego veniā z curabo eū. Quāto timore
 pcuti deberēt q p̄fatas miseras habēt in
 ania. Bñ certe d̄r Prover. xij. Miseros
 p̄fatos facit pctā. Festiēz q pctores a pec
 catis vīs egredi: miseria vestraz cogno
 scētes: qz iam estz i porta inferni. Ps. Ap
 propinquerūt vīz ad portas mortz. Exe
 plū ad p̄positū. Quidā solēns p̄dicator re
 phendit eos in sermone q p̄fuerāt in pec
 catz: di. q pctm in septura vocat porta in
 ferni: et p̄duxit tale exemplū. Si q̄s hodie
 veniēs ad monasteriū viderit vnū rebola
 rē sedentē in porta z similr eras z silr mul
 tis dieb: nōne de facili cogitaret: iste rebola
 larz intrabit ordinē. Quō ḡ nō est credibi
 le q bi tandē intrabunt infernū q tādū se
 dent in porta inferni. i. in pctis. vñ Aug.
 in qdam ser. Hūanū est peccare: sed dia
 bolicū est in pctis p̄fuerare

P Ro tertio. Aud. zc. Timēdū est q
 mlti sint qñ palytici/ morbu pcti nō
 sentietes: z iō remediū nō curantes. q̄a n̄
 putant se indigere. qd p̄tingit ex defectu
 exp̄tētie z cognitōis in consideratōibus
 bonis. qz nō considerant qd suis similibz
 p̄tinger. Vñ notāter d̄r Arist. j. metaph.
 Exp̄tētia facit arte: inexp̄tētia cām. Et
 in c. q̄ sit. de electōibz. li. vj. in pñ. Exp̄tē
 tia d̄r rex maḡra. Et. ff. de lega. z fideicō.
 l. legat. §. ordinatricibus. d̄r q exp̄tētia
 culibet artificio p̄bet nutrimentuz. Pone
 casum de eis q hñt nauigare p mare z sūz
 exp̄ti circa picula. Et ecōtra de inexptis.
 Expone zc. Multi sūt inexpti circa cām
 p̄pne p̄fice/non morbu neqz attēdetes pi
 culū. Ps. Nesciēt neqz intellexēt i te. zc.

Sermo secundus

Valde et sicut
 zc. Credidit abraā deo z repu
 ratū ē ei ad iusticiā. Gen. xv. et
 ad Ro. iij. Exēplo patet meritum fidei.
 Vñ nota q fides est illūinatiua: gratifica

tiua: z fortificatiua. De p̄mo Aug. Filij
 des ceterz p̄tutibz inde mīstrat quā multū
 diabol⁹ conat extingere. De scōdo Ecclī
 j. Bñplacitū est deo fides z māsuetudo.
 Fides q̄ subijcēt intellectū deo: z māsue
 tudo affectū. De tertio Heb. xj. Scit q
 fidē vicerūt regna. Et ibidē. p. fidē fortes
 facti sunt in bello. Glade zc.

P Ro p̄mo. An oēs teneāt explicite cre
 dere oēs articulos fidei: Q. sic. Deut.
 xxvj. p̄cipit. q lex lucide z ap̄re scribat sup
 lapides. Et ibidē d̄r glo. q laic⁹ z simpli
 ces sunt lapides. Cōtra. Pauci sūt q̄ scil
 ant articulos fidei bñ digerere. si ḡ oēs ad
 hoc tenent: valde pauci saluaret. qd videt
 incōueniēs dicere. Rñdet Bon. in. iij.
 di. xxv. Oēs ch̄iani p̄ ch̄i aductū tenen
 tur credere oēs articulos fidei. simpliciēz q̄
 dē q̄sdaz ip̄licite: alios explicite. Ad illos
 aut tenent explicite q̄s manifestat eis nō
 solū p̄dicatio: sed etiā ecclīastic⁹ vsus z cō
 suetudo de vnitāte z trinitate: de ch̄i na
 tūitate: passiōe: resurrectione. Hos enim
 articulos aḡscere p̄nt ex solēnitatibz q̄s ec
 clesia celebrat. Iō in hñtibz vsum rōnis
 nō pōt esse istoz igrātia sine negligētia et
 p̄reptu. Alios aut articulos nō ita mani
 festos tenent credere salrē implicite: vt in
 generali credant vniuersalit̄ oē qd credit
 sacrosctā m̄ ecclīa. Credere aut oēs arti
 culos directe z explicite est fidei iā p̄ucte
 Et hoc p̄cipue necessariū est illis q̄ fidem
 alqs mīstrare tenent v̄l q̄ officia docēdi et
 p̄dicādi assūmūt. sed h̄ nō credo necessariū
 um oibz q̄ sciant. Vlti em̄ sunt boni sim
 plices q̄ q̄uis nō p̄ue cognitōis: sunt tñ
 magne deuotiōis. Cū aut d̄r q Deuter.
 xxv. p̄cipit zc. Dicendū q̄ istud mandātū
 nō erat datū laic⁹: sed eis q̄ debeban t eos
 docere legē. Hec Bon. Pro fūdāntes
 Vultū est dānosa z piculosa negligētia
 in hīs q̄ sunt saluti necessaria. Sen. ad Lu
 cl. Turpissīma est iactura q̄ negligētiā
 fit. Iō bñ d̄r Teren. Porro istud est sape
 vt vbiqz op⁹ fuerit aim flectas. Hmōi at
 sunt articuli fidei. Sz q̄rit An oēs zc. Dic
 rñ. Ex q̄ p̄clude q mlti sūt increpādi q̄ neg
 ligūt addiscere p̄ncipales articulos fidei.
 Vñ Aug. de p̄se. di. iij. Staturū est q̄ pa
 trini tenentur docere filiolos de symbolis
 ap̄loz. Nō tñ articuli fidei sūt p̄sumptuose